

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>
ISO 9001:2008 ISO 14001:2004 OHSAS 18001:2007

ПРОЕКТ!

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА 2016 Г.

УВОД

Общинският план за младежта за 2016 г. е стратегически планов документ, който съдържа обобщена информация за анализа, приоритетите и оценката на текущото състояние на политиката за младежта, както и обхваща дейностите, които трябва да бъдат предприети във връзка с развитието и подобряването на качеството на живот на младите хора в община Шумен през тази година.

Всички приоритети, заложи в Общинския план на младежта са свързани с изпълнението на Националната стратегия за младежта (2010-2020), която определя визията на правителството на европейското развитие на България по отношение на политиката за младите хора в страната.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ:

Целевите групи, към които са насочени дейностите в Общинския план са:

- Млади хора във възрастова граница 15-29 години без оглед на раса, етническа, национална, социална и културна принадлежност;
- Техните сдружения (ЮЛНЦ, Фондации, ученически парламенти, студентски съвети и др.);
- Неформални групи;
- Младежки работници, които работят в сферата на младежките дейности и/или дават платформа за личностно израстване на отделния индивид;
- Експерти, които работят в сферата на неформалното образование за изготвянето, реализирането и анализ на обучителния процес;
- Институции и политически формирания, отговорни за създаването и реализирането на младежки политики на местно, ниво;
- Работодатели, представители на съсловни организации, представители на синдикати, общинска и държавна администрация.

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩИНА ШУМЕН

Община Шумен се намира в Североизточния район за планиране. Разположена е в централната част на Североизточна България на площ от 630 кв. км. В рамките на

общината влизат 26 села: Белокопитово, Благово, Васил Друмев, Велино, Ветрище, Вехтово, Градище, Дибич, Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Кладенец, Коньовец, Костена река, Лозево, Мадара, Мараш, Новосел, Овчарово, Панайот Волово, Радко Димитриево, Салманово, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча.

Демографски процеси

Демографските процеси, които протичат в община Шумен, са характерни както за област Шумен, така и за страната:

- Намаляване на населението в община Шумен в резултат на ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст и миграция;
- Застаряване на населението, особено в малките населени места и регресивен тип възрастова структура в резултат на отрицателните демографски процеси. В селата по-голямата част от жителите са в над трудоспособна възраст, а броят на самотните стари хора сред тях е значителен;
- Преструктуриране на населението по населени места в резултат на миграционните процеси, което води до прогресивно намаление на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст в общината;
- Общия брой на регистрираните младежи до 29 г. към 31.12.2015 г. от Община Шумен е 363, което формира 15,2 % ръст на младежка безработица.

Образование

- В община Шумен и в частност в гр. Шумен са представени всички образователни степени, което го прави притегателен център не само за учаци от областта, но и от други части на страната;
- Проблем за образователната система е отпадането на ученици по социално-икономически и етнокултурни причини;
- Ефективността на образователната система зависи от инфраструктурната и кадрова осигуреност на учебните заведения, степента на въвеждане на иновации и технологии, въвеждането на съвременни педагогически практики и интерактивни методи на обучение, стимулиращи усвояването на знания и придобиването на умения. В тази връзка следва да се отбележи, че качеството на образованието е правопрпорционално на инвестициите в него и степента му на достъпност;
- На територията на община Шумен функционират 40 % от всички училища и обслужващи звена в областта. Делът на общообразователните училища в общината

спрямо тези в областта е 34 %, на професионалните гимназии – 60 %, на специалните училища и обслужващите звена – 62 %.

Общият брой на училищата на територията на Община Шумен е 27. Общинските училища са 19 в т.ч: 2 начални, 10 основни, 2 профилирани гимназии и 5 средни общообразователни училища. Държавните са 7, от които - 6 са професионални, 1 помощно и 1 духовно. През учебната 2015/2016 година броят на учениците в общината е 10 754, а учениците, които са на възраст над 15 години са 4 298.

Голяма част от училищата в общината работят по национални програми и международни проекти, които дават възможност на учениците да общуват със свои връстници от други европейски държави, да разменят информация с тях, да опознават тяхната история и култура.

В професионалните гимназии много успешно се работи за създаване на трайни връзки между бизнеса и образователните институции в общината, с оглед професионалното насочване на учениците и придобиването на нови знания и умения, съобразени с конкретни работни места, търсени от работодателите.

Възможностите за обучение, спорт и развиване на таланти при младите хора в общината са съсредоточени в извънучилищни звена и школи - Общински детски комплекс, Общински младежки дом, Обединена школа по изкуствата „Анастас Стоянов“, Ученическа спортна школа „Хан Крум“, клубове и др.

Неформално образование

Неформално образование /обучение, учене/ (НФО) се осъществява извън формалната образователна система, но е с ясно структуриран образователен процес и с ясни образователни резултати. Основното изискване за неформалното образование е доброволното участие, като в края на процеса участниците могат да бъдат сертифицирани за натрупаните знания. Обучаващият се има активна роля в процеса. През 2008 година най-голямата младежка организация в Европа - Европейски младежки форум (YFJ) заедно с WOSM (Световното скаутско движение), като учредител на YFJ прие своя политически документ за неформалното образование и очерта рамките на разпознаване и качество в сферата на НФО. Според него неформалното образование е организиран обучителен и образователен процес, който се провежда успоредно с масовите системи на образование и обучение и не води задължително до сертифициране. Участниците се включват на доброволни начала и играят активна роля в процеса на обучение. За разлика от информалното учене, т.нар. самостоятелно учене, при което обучението се случва по-малко съзнателно, човек обикновено е наясно с факта, че учи и се усъвършенства чрез неформалното образование.

Самостоятелно учене (информално образование) е личностно и не винаги осъзнато придобиване на знания и компетенции през целия живот. Няма юридическа форма на сертифициране или признаване.

На територията на град Шумен се намира един от най-големите в Европа младежки центрове – Международния скаутски център – Шумен (Shumen – International Scout Centre). През 2011 година организацията получава Центъра като дарение от Министерския съвет и от тогава целогодишно през него преминават стотици млади хора от България и Европа, които се обучават в сферата на неформалното образование. Международния опит на Организацията на скаутите достига световна популярност и това от своя страна води до създаване на партньорства с други подобни организации от цяла Европа и света. През 2015 година се сключват международни договори за партньорство с Малта, Швеция, Кувейт и Белгия. Повече от 3 000 младежи на година от различни държави преминават през обученията в Международния скаутски център.

Общинската администрация отчита, че до този момент няма разработена система за валидиране на неформалното образование. Значението на въвеждането на стандарти и валидиране на неформалния образователен поток ще повиши качеството на неформално образование. Наред с неговото влияние върху развитието на младите хора, валидирането му би довело до приемането му от бизнеса, институциите и обществото, като по този начин ще се извлече силната полза от прилагането му.

Здравословен начин на живот

- Администрацията на община Шумен има ограничени възможности да формира и провежда здравна политика, поради малкия обем от възможни финансови източници за реализацията на инвестиционни проекти, развиващи здравната инфраструктура;
- Здравеопазването в община Шумен е осигурено от добре развита мрежа от заведения за болнична и извънболнична помощ, концентрирани в гр. Шумен;
- Здравните потребности на населението в община Шумен следва да се считат в непълна степен удовлетворени като ниво и обхват на оказвана медицинска помощ, независимо от постигнатото и инвестираното в общинското здравеопазване, както от страна на лечебните заведения, така и от страна на общината;
- Администрацията на община Шумен притежава съществена част от извънболничната помощ и е съсобственик в значителна степен в болничната;

- Налице е потенциал за провеждане на интегрирана общинска здравна политика, както и рискове при планирането и реализирането на интервенции в развитието на здравната система, ако това не се случва консенсусно;
- Материално-техническата база в сектора е амортизирана и има високи оперативни разходи.

В училищата в гр. Шумен и част от населените места в общината са регистрирани здравни кабинети, в които медицинските специалисти оказват първа долекарска медицинска помощ на учениците и работят по Национални програми за превенция на здравето и профилактика на болестите. Здравни специалисти ежегодно изнасят лекции в образователните заведения относно здравословния начин на живот и хранене. Във връзка с превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохолни и наркотични вещества, ежегодно се провеждат информационни кампании, включващи разпространяване на листовки, брошури и прожекции на филми.

Горепосочените дейности се правят съвместно с Общински здравен център. Като част от изпълнението на работните задания на програмите: „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“, „Програма за превенция на употребата на наркотици 2014-2015 г.“, „Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести – злоупотреба с алкохол, тютюнопушене, ниска двигателна активност и нездравословно хранене 2014 – 2020 г.“, „Национална програма за работа на полицията в училищата ” и др. са организирани 10 информационни кампании, които пряко или чрез информационно послание обхващат над 10 030 младежи. По време на изпълнение на кампаниите е разпространена здравно-образователна информация, съобразена с нуждите и интересите на младите хора, търсещи иновативни начини за здравно образование. Чрез информационни мрежи – фейсбук, анонимни консултации /за 2015 г. са достигнати 244 младежи/.

На местно ниво функционират клубовете „Връстници обучават връстници” с обучени 45 младежи и „Емпатия” с обучени 20 младежи. Здравната просвета се насърчава непрекъснато, като се организират форуми и в читалищата и в други младежките организации, на територията на град Шумен. На всички заинтересовани се предоставя възможност да участват в здравните кампании, осигуряват им се здравно-образователни материали. Организираните тематични здравно-образователни мероприятия като: обучения, тренинги, дискусии, викторини, състезания, конкурси и др. през 2015 година обхващат над 2 100 млади хора.

Спортната дейност в община Шумен е богата и разнообразна. В общината от общинския бюджет се дофинансират общо 30 спортни клуба и 4 клуба със спортна насоченост на хора със специфични потребности, в които имат възможност да спортуват и да се развиват учениците и младежите на град Шумен. На лице са и спортни обекти за масов спорт: два стадиона – „Панайот Волов“ и „Цоньо Василев“, както и Спортен

комплекс „Плиска“ и Спортна зала „Младост“. В града има изградени по проекти и чрез доброволчески инициативи фитнес площадки на открито.

Достъп до информация и услуги

Структурен диалог

Структурният диалог е процес, при който две или повече страни се стремят да постигнат консенсус, като е важно да има равнопоставеност в самия диалог. Това е инструмент, чрез който младите хора се включват активно в правенето на политики и е легитимен начин да бъдат разпознати техните нужди. Той е с ключово значение за качествено формулиране на политики, определяне на цели и средства за тяхното постигане по демократичен, прозрачен и равнопоставен начин - чрез текущо взаимодействие между институциите и гражданския сектор, в конкретния случай - младежките сдружения.

С резолюция № 2009/С 311/01 от 27 ноември 2009 на Съвета на Европейския съюз се очертава процеса, значението му и плана за развитие с необходимите дейности, които трябва да се предприемат.

Участието на младите в процеса на вземане на решения на европейско ниво развива синхронизирани представи за компетенциите, които младите трябва да притежават за постигане на краен резултат. От друга страна мултиплицират ефекта на национално ниво и се постига европейско измерение на процеса. Структурният диалог предполага:

- Синхронизиране на представите за участие на младите в процеса на вземане на решения на европейско ниво и развитие на европейската общност.
- Синхронизиране на понятието за участие на младите в процеса на вземане на решения от всички заинтересовани страни и осъзнаване на ролята на младия човек в програмиране на собствения му живот и отговорността, която носи.
- Повишаване ефективността на младежката политика, защото младите имат възможност да участват във вземането на решения.
- Повишаване на взаимодействието и комуникацията между институциите и младежите, като по този начин институциите ще се запознаят с нуждите на младите хора и ще получат улеснение в изпълнението на своите функции.
- Ефективното прилагане на структурния диалог ще гарантира участието на младежките представители при изготвянето на публични политики и ще ги превърне в равностоен партньор на ресорните институции.
- Ефект на консолидация на младежката общност.

Община Шумен включва в настоящия План дейности, които имат за цел насърчаване на структурния диалог. Планира, съвместно с Националния младежки форум, да проведе

обучения и семинара по темата, като повиши интереса на младите хора в общината и ги включи във вземането на решения, съобразно регламента на ЕС.

Местната власт, трябва да бъде най-близо до младите хора, за да упражнява своята роля в насърчаването на младежкото участие. По този начин младите хора не само ще чуват и учат за демокрацията и гражданството, а ще имат възможност да ги упражняват.

Община Шумен предоставя на своите младежи достъп до информация и услуги чрез няколко източника:

- Регионална библиотека „Ст. Чилингиров“, която е оборудвана с компютърни конфигурации, мултимедия, аудио-системи, принтери и мултифункционални устройства;
- 34 народни читалища: 12 в град Шумен и 22 в населените места, някои от които са оборудвани с компютърни конфигурации по програмата „Глобални библиотеки“;
- Общински младежки дом предоставя достъп на младите хора до информация чрез Интернет и чрез периодичните информационни събития, които Градския ученически парламент организира;
- Общинска администрация е на разположение на младите хора чрез „Център за информация и услуги за обслужване на граждани“.

Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение. Достъп до социални и специализирани услуги

Гаранция за младежта

Гаранцията за младежта е нов подход за борба с младежката безработица. Той гарантира, че всички млади хора под 25 години, независимо дали са регистрирани в службите по заетостта или не трябва да получат качествено конкретно предложение за работа в рамките на 4 месеца, след като са напуснали формалното образование или са останали без работа. Това предложение трябва да бъде за работа, чиракуване, стаж или продължаващо обучение и да е съобразено с нуждите и положението на всеки.

Към този момент на територията на Община Шумен трудно се прилага младежката гаранция. Липсата на информация за нея, както липсата на финансиране допринася до забавянето за нейното прилагане.

На местно ниво функционира добре работеща междуинституционална сътрудничество, даваща професионални усилия в насока на оказване на превантивно въздействие по отношение на социалното изключване, основно спрямо млади хора, живеещи или посещаващи Дом за деца, лишени от родителска грижа, Комплекс за социални услуги за деца и семейства - Шумен и Център за настаняване от семеен тип. Посредством богата палитра от мероприятия /обучения, тренинги, прилагане на

иновативни форми и добри практики/ се осъществява пълноценно интегриране в обществото на младежите и при напускането им на институцията. Социалните услуги на регионално ниво, включително от типа подкрепа, придружаване, менторство и др. през 2015 година са обхванали 68 млади хора – с 5 лица повече от предходната година.

Социални услуги в общността общината (включително от типа подкрепа, придружаване, менторство), подходящи за млади хора на възраст от 18 до 25 години в риск са добре развити. С подкрепата на УНИЦЕФ през 2011 община Шумен година разкри и успешно разви гама от услуги спрямо лица и групи в социален и здравен риск, предоставяни от Семейно-консултативен център. През 2014 година по Европейски проект „Нов дом за нашите деца“ се разкриха 3 нови жилища от семеен тип, които предоставят социални услуги по проект „Слънчево детство.“ През 2015 година от такъв тип услуги са се възползвали над 280 млади хора в риск. Одобрени са и нови форми на здравно и социално образование в училищата, както и насърчаване на здравната просвета в читалищата, младежките организации, включително и чрез развитие на подхода „Връстници обучават връстници“ спрямо млади хора в риск.

Развитието на социалните услуги за млади хора в специализирани институции са насочени към подготовка за извеждането и интегрирането им в обществото. Дейността бива изпълнявана от общата програма по предоставяне на социални услуги, както и от дейността на НПО сектор, Семейно-консултативен център и Център за настаняване от семеен тип.

В Община Шумен се предоставят следните социални услуги за деца/младежи в неравностойно положение:

1. Дневен център за деца и възрастни хора с увреждания

Дневният център е социална услуга в общността и предоставя услуги за:

- 36 деца с увреждания – от 3 до 18 г.;
- 12 възрастни хора с увреждания – над 18 г. със заболявания на централната и периферна нервна система, забавено интелектуално развитие и множествени увреждания.

Дневния център е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината. Предоставя целодневни и почасови грижи. Капацитетът на дневния център е непрекъснато запълнен през последните 3 години.

Целите на ръководството и работещите са: качествена социална услуга, предоставена от квалифицирани специалисти, съобразена с критериите и стандартите за услуги в

общността; подобряване на материалната база; прилагане на нови алтернативни форми на социални услуги; превенция на изоставянето чрез консултиране на семейства, предоставяйки им услуги в общността.

Услугите, които се предлагат в дневния център са: социално консултиране; психологическо консултиране; дневна грижа; рехабилитация /двигателна и речево-говорна/; музико и арт терапия; обучение в полезни умения за независим живот; трудотерапия; интегрирано образование/обучение.

2. Центрове за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/

На територията на община Шумен функционират три центъра за социална рехабилитация и интеграция:

Център за социална рехабилитация и интеграция за лица над 18 г. с увреждания, ул. „Гоце Делчев” №11

Центърът за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност с капацитет 40 места, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината. Основната цел на работещите в Центъра е задоволяване на потребностите на лицата от социални, социално-психологически и други услуги чрез висок професионализъм и етика в поведението. Гарантира се качество на услугите при максимално съхраняване независимостта на личността и сигурността на собствеността.

Услугите, които се предлагат са: консултиране; рехабилитация; терапия; ориентиране; информиране и обучение; групов работен; работен на терен; образование и обучение в полезни умения.

Център за социална рехабилитация и интеграция за лица над 18 г. с физически увреждания

Центърът за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Капацитетът на центъра е 25 места, но средномесечно обслужва над 40 деца и лица с увреждания.

Целите на екипа на центъра са: добро образование и квалификация на хората с увреждания, равнопоставено участие на пазара на труда, активно включване в социалния живот.

Услугите, които се предоставят на потребителите са: консултиране и информирание; обучение (в мобилност; компютри и интернет; чуждоезиково обучение); медицинска рехабилитация (кинезитерапия и масажи; конна езда; плуване); дневни занимания (кръжоци за придобиване на умения; културни мероприятия; беседи; екскурзии); помощ при попълване на документи; придружаване; пазаруване; измерване на кръвна захар и кръвно налягане. Центърът разполага със специализиран микробус, който осигурява на потребителите с физически увреждания придвижване до социалната услуга без нужда от придружител.

Център за социална рехабилитация и интеграция за лица над 18 г. със зрителни увреждания

Капацитетът на социалната услуга е 25 места, но работи с лица над капацитета си.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Целите на работещите в Центъра са: подкрепа за социална рехабилитация и интеграция на хората със зрителни увреждания, безплатно обучение в елементарна рехабилитация, адаптиране към зрителния дефект и формиране на умения за пълноценен и самостоятелен живот.

Социалните услуги, които се предлагат на потребителите са: ориентиране и мобилност; готварство; занимателна терапия; брайлово обучение; компютърна грамотност; полезни умения; физическа култура и спорт; консултиране; занимателна терапия, която включва следните клубове: клуб „Спортен риболов”, клуб „Музика”, клуб „Шах”, клуб „Цветарство и градинарство”, клуб „Излет и туризъм”, клуб „Приложно изкуство”, клуб „Здраве”.

Център за социална рехабилитация и интеграция за деца в риск

Центъра за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Услугите, които се предоставят на потребителите са: консултиране и информирание; обучение; дневни занимания; работа с родителите на децата.

3. Наблюдавано жилище за младежи, напускащи специализирани институции за деца

Капацитетът на Наблюдаваното жилище е 6 места, от които 4 лица за Наблюдаваното жилище на ул. „Деде Агач” №17 и 2 места за това на ул. „Деде Агач” № 1а.

Наблюдаваното жилище е социална услуга в общността за младежи и девойки, напускащи специализирани институции за деца. Услугата е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Целите на социалната услуга са да подпомага социалната интеграция и професионалната реализация на младите хора в неравностойно социално положение, като развива личностните възможности и съдейства за създаване на тесни връзки и сътрудничество между младежите в нужда и местните институции и общността, както и да предоставя условия за самостоятелен и независим живот на младите хора, под наблюдението и с подкрепата на екип от професионалисти.

Услугите, които се предоставят в Наблюдаваното жилище са: консултиране, дневна грижа, ориентиране, информиране и обучение, групова работа, помощ в домакинството, образование и обучение.

4. Защитено жилище за лица над 18 г. с психични разстройства

В Защитеното жилище могат да се настанят до 8 пълнолетни мъже с психични разстройства, изведени от специализирани институции. Възможно е и приемането на лица с цел превенция на настаняване.

Целите на социалната услуга са: създаване на условия за подпомагане, взаимопомощ, социална интеграция и ефективна защита на потребителите на социалната услуга; осъществяване на дейности за постигане на социално включване и възстановяване на изгубените социални умения и навици; осигуряване на пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.

Ползвателите на Защитеното жилище получават следните услуги: консултиране; дневна грижа; рехабилитация; терапия; информиране и обучение; групова работа; помощ в домакинството.

5. Център за обществена подкрепа (ЦОП), с Център „Спешен прием” (ЦСП)

Капацитетът на ЦОП е 79 места, а на ЦСП е 6 места.

Центърът за обществена подкрепа е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен. Управлението е възложено на външен доставчик: Сдружение „Институт по социални дейности и практики” – София, след проведен конкурс по реда на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Център „Спешен прием” не се финансира допълнително, издръжката му се осигурява в рамките на бюджета на ЦОП.

6. Звено „Майка и бебе” (ЗМБ)

Звено „Майка и бебе” е социална услуга в общността, насочена към превенция на изоставянето. Основен ползвател на целия комплекс от услуги в Звено „Майка и бебе” е двойката майка – дете, при която детето е в риск от настаняване в институция и е на възраст до три години. Основни целеви групи са:

✓ Двойка майка – дете, при която детето е в риск от настаняване в специализирана институция /самотни майки, непълнолетни, майки в затруднено социално положение, двойка майка – дете, подложена на насилие/;

✓ Бременни в последните месеци на бременността в риск да изоставят детето си след раждането /непълнолетни бременни, които не са подготвени за родители, бременни в тежка материална, жилищна, финансова или семейна ситуация/;

✓ Двойка майка – дете в процес на възстановяване на семейните връзки след предприета реинтеграция, в случай, когато детето е било настанено в специализирана институция и е необходим междинен етап на комплексна помощ и подкрепа за майката, за да може детето отново да се интегрира в семейството.

Капацитетът на ЗМБ е 6 майки и 6 деца. Социалната услуга е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен. Управлението е възложено на външен доставчик: Сдружение „Институт по социални дейности и практики” – София, след проведен конкурс по реда на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Услугите, предлагани на потребителите включват: осигуряване на подслон, сигурна среда; придружаване; консултиране; социална рехабилитация; информирание и обучение; групов работен; помощ в домакинството.

7. Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания /1 и 2/

В община Шумен функционират два Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания с капацитет 10 и 15 места в гр. Шумен, в сградата на Дом за деца, лишени от родителска грижа „Детелина”.

ЦНСТДМБУ е държавно делегирана дейност, социална услуга от резидентен тип. Предоставя подслон и ежедневни грижи в среда, близка до семейната за деца, изведени от специализирани институции или в риск. Услугите се управляват от Кмета на община Шумен.

Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания „Слънчево детство”

По Проект „Слънчево детство”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси” е разкрит ЦНСТДМБУ с капацитет 14 места, който от 01.01.2015 г. се финансира като държавно делегирана дейност. Помещава се в гр. Шумен, на ул. „Иван Рилски” №2.

8. Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания

По Проект „Слънчево детство”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси” са разкрити два ЦНСТДМСУ с капацитет по 12 места всеки и по 2 места за спешно настаняване на деца от общността. Помещават се в гр. Шумен, кв. Тракия. От 01.01.2015 г. центровете се финансират като държавно делегирана дейност.

Центърът за настаняване от семеен тип е социална услуга от резидентен тип, която създава условия за отглеждане и възпитание на деца в среда, близка до семейната. Малкият капацитет на услугата позволява индивидуална грижа, което допринася за формиране на умения за самостоятелен живот.

9. Домашен социален патронаж

Домашният социален патронаж е форма на социална услуга в общността. Той осигурява комплекс от социални услуги, включително и за младежи на възраст 15-29 години, предоставяни от специалисти по домовете на потребителите, свързани с доставка на храна, поддържане на лична хигиена и хигиена на жилищните помещения, помощни дейности при уреждане на здравни, социални и административни услуги.

Финансирането на социалния патронаж се осигурява от бюджета на Община Шумен.

Ползватели на услугата са лица в над трудоспособна възраст, както и лица с трайно намалена работоспособност над 71 на сто, определена от ТЕЛК/НЕЛК, които не са в състояние сами да организират и задоволяват основните си жизнени потребности и нямат близки, или близките им са възпрепятствани да се грижат за тях.

Капацитетът на социалния патронаж е 200 места в гр. Шумен и 200 места в селата на общината. Запълнен е изцяло през последните години.

Целта на социалния патронаж е задоволяване на: основни жизнени потребности; здравни потребности; информационни потребности; потребности от решаване на социални и административни проблеми; необходимост от социални контакти; необходимост от организиране на свободното време в дома и извън него.

Услугите, които предоставят работещите са: предоставяне на храна в дома; консултиране; терапия; ориентиране; информиране и обучение; работа на терен; помощ в домакинството.

10. Обществена трапезария

Обществената трапезария е социална услуга в общността, насочена към задоволяване на основните жизнени потребности от прехрана, на лица изпаднали в безпомощност (вкл. и младежи на възраст 15-29 г.), изразяваща се в предоставяне на безплатна храна за хора, които не са в състояние сами или с помощта на близки да си я осигуряват.

Социалната услуга се финансира от общинския бюджет и по проекти и осигурява топъл обяд за 110 лица и деца в нужда от община Шумен.

Повишаване на гражданската активност на младите хора и развитие на младежкото доброволчество

Гражданска активност

Гражданска активност е особен тип социална активност на личността, изразяваща се в осъзнато и целенасочено участие в обществени процеси с цел защита, отстояване и развитие на политически, икономически, социални, културни права и свободи. Гражданската активност се проявява чрез участието на хората в гласуване на избори, извършване на доброволчески дейности, участие в протести, участие в обсъждания, дискусии и форуми по проблеми, които ги интересуват, участие в подписки и петиции, кампании, членство в обществени асоциации и организации и чрез неформални групи изразяват своята позиция относно обществен проблем свързан с гражданското общество.

Гражданско образование

Темата за гражданското образование на младите хора в България продължава да бъде актуална и в днешните условия. Периодично тя се подхваща с повече и по-малко ентузиазъм, особено във връзка с предложенията за реформи в образователната система в страната. „Трябва ли да има отделен предмет по гражданско образование, или по-скоро да запази интердисциплинарния, интегриран подход? Избираема или задължително да е обучението по гражданско образование?“ - част от въпросите, които циркулират в общественото пространство.

В България обучението по гражданско образование се регламентира с Наредба №2 от 18.05.2000 г. за учебното съдържание, където се посочва, че гражданското образование е част от културно-образователна област „Обществени науки и гражданско образование“. Изложените цели, във връзка с обучението в тази област, се отнасят до подпомагане развитието и утвърждаването на граждани, които са автономни, свободни личности, способни да поемат отговорност за себе си и за другите; граждани, които познават и отстояват своите права, свободи и отговорности; владеят механизми за конструктивно социално участие и промяна.

В обучението по гражданско образование, се предвиждат не само изграждането на знания, но също така и умения и култивиране на отношения у младите хора. Това става чрез традиционни преподавателски подходи, в часовете по свободно избираема подготовка, в други форми на извънкласна и извънучилищна дейност, както и чрез осъществяване на по-ефективно взаимодействие и сътрудничество между МОН, училища, други държавни, правителствени и неправителствени организации в сферата на гражданското образование.

Според проучвания на Европейските практики в областта, се разграничават поне три начина, по които гражданското образование се включва в образователната система: като самостоятелна дисциплина, като интегрирана тема в различни предмети и/или интердисциплинарно. В България, направеният избор е в полза на интегрираният подход. Гражданското образование е част от учебното съдържание на няколко предмета от началното училище до края на средния курс на обучение: Роден край, Човекът и обществото, История и цивилизация, География и икономика, предметен цикъл „Философия“, Свят и личност.

Младежки организации

В община Шумен успешно функционират младежки формални и неформални организации, формиращи на тематичните политики, отнесени към младите хора в региона: Градски ученически парламент, идейни клубове по интереси, младежки банки и др. Именно младежките формирания са моста към успешното привличане и ангажиране на младите хора при реализирането на младежката политика в община Шумен. Ежегодно се организират Дни на отворените врати за идеи и предложения: по време на Деня на местното самоуправление, 12 август – Европейски ден на младежта и др.

Избирателната активност на младите хора се проявява в национални, местни и европейски избори. Младежите в региона са основна целева група на политически послания по време на избори и основни бенефициенти на атрактивни мероприятия, насърчаващи избирателната им активност – партита, хепънинги, състезания и др.

Младежко доброволчество

Въпреки широкия аспект на доброволството, следвайки основните принципи, заложи от Европейски младежки форум, **доброволческите дейности** са тези, които покриват следните условия:

- Извършват се на принципа на свободната и лична воля и включват ангажимент на време и ресурс в полза на другото или на обществото като цяло;
- Не се извършват от лице срещу възнаграждение, но може да включват възстановяване на разходи, директно свързани с дейността;

- Инициативата е с некомерсиална цел и в повечето случаи се предприема от неправителствени/нестопански организации, затова и не е обвързана с печалба.

Доброволческите дейности ясно се разграничават от платена работа и не трябва да се явяват като нейна замяна. Те не трябва да възпроизвеждат неравенство на половете в платения и неплатения труд и не могат да насърчават намаляването на служителите и на работното време или отстраняване от пазара на труда.

Видимо се разграничават четири вида организации, инициращи доброволчески дейности:

- Доброволчески организации;
- Корпоративни организации;
- Организации, създадени по закон;
- Неформални групи.

Доброволческата организация е юридическо лице с нестопанска цел и/или неформална група от хора, което/която осъществява доброволчески дейности и включва доброволците, активистите и членовете си в процеса на вземане на решения относно предприеманите дейности, тяхното планиране, осъществяване и оценка.

На територията на Община Шумен активно развиват своята дейност организации (НПО и неформални), свързани активно с доброволческа дейност в рамките на описаните по-горе дефиниции. В местната доброволческа общност има представители на 2 от националните представителните младежки организации, а именно Български младежки червен кръст и Организация на българските скаути.

Организацията на българските скаути развива в унисон с европейските изисквания за доброволчество своята дейност и промотира пред младите хора ползите от подобно участие както в кариерното развитие, така и в повишаване на умения и капацитет. Местната структура обучава в доброволчески и хуманитарни дейности над 150 деца и младежи на възраст от 15 до 29 год. Скаутската организация развива активно и Европейската програма Еразъм+, КД1 Европейска доброволческа служба и всяка година заедно с чужди доброволци от над 12 страни се включва активно в доброволческия живот в общината. Като учредител на Националния младежки форум, организацията е деен участник в създаването на политически документи обвързани с доброволството.

Скаутски клуб „Мадарски конник“ е местна структура на Организацията на българските скаути. Тя е представител на Национално-представителната организация. В клуба членуват над 147 деца и младежи. Клубът всяка година кандидатства по програмна Еразъм+, КД1 ЕДС и работи активно с доброволци. Управлява се от екип доброволци, работещи активно за развитието на местната структура. Основни дейности на клуба са:

- Екологични дейности изцяло покриващи приоритет *„Превенция - Повишаване на гражданската активност на младите хора“*;
- Социални дейности свързани с приоритет – *„Повишаване на гражданската активност на младите хора“* и приоритет *„Развитие на межкултурния и международния диалог“*;
- Скаутски дейности, кореспондиращи с приоритет – *„Насърчаване на здравословния начин на живот“* и приоритет *„Повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността“*;
- Програма за умения с приоритет – *„Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите“*;
- Доброволческа дейност с приоритет – *„Развитие на младежко доброволчество“*;
- Лагери с приоритет – *„Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността“* и приоритет *„Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони“*;
- Европейска доброволческа служба с приоритет – *„Развитие на межкултурния и международния диалог“*;
- Обучения, конференции, семинари, дарителски кампании - приоритет – *„Повишаване на гражданската активност на младите хора“*.

В община Шумен е налице организация, част от **Европейската доброволческа служба – БЧК Шумен**, под № 0028. Към момента активните млади доброволци към Червения кръст надхвърлят 150 лица, като активни членове са 115, на възраст 14 - 25 години. На територията на Община Шумен има разкрити 11 доброволчески клуба - 6 в град Шумен, 5 в община Шумен.

Екип 21 / Crew 21 е организация, която има за цел да поощрява предприемачеството, чрез създаването на подходяща екосистема. Дейността на организацията се реализира в няколко различни форми.

1. Семинари с гост - лектори, успели предприемачи от региона, страната и чужбина. Тези семинари имат за цел да вдъхновят младите хора и да се поучат от опита на успешите предприемачи.

2. Demo Days - на тези събития, младите предприемачи да имат възможността да презентират идеите си пред потенциални инвеститори. Целта е най-добрите проекти да бъдат финансирани.

3. Обучения, на които младите предприемачи получават информация, необходима за успешното реализиране на бизнес идеи.

4. Менторинг - младите предприемачи да имат достъп до успели предприемачи и професионалисти, които ще им оказват помощ в реализацията на бизнес проекти.

5. Нетуъркинг - на тези събития младите предприемачи да имат възможност да комуникират един с друг, да обменят идеи и да си помагат взаимно.

6. Състезания по предприемачество, на които се задават задавани конкретни задачи, с реална значимост и приложение. Печелившите проекти ще бъдат реализирани.

Организацията има за цел да създава и възпитава не само бизнес-предприемачи, но също така и социални предприемачи. Организацията се финансира от бизнес спонсори. Един от тези спонсори е американската технологична компания Jitterbits LLC.

СНЦ „Алтернативи, доброволчество, развитие“ /АлДоРа/ е създадено през 2009 година. Организацията проучва местните нужди, осъществява инициативи и практики за активно участие на млади хора. Тя работи чрез доброволчество, подкрепя на маргинализирани групи, обучение и подкрепа на деца и младежи за личностно и общностно развитие. Цел на организацията е съхраняване и развитие на националната ни културна идентичност и подпомагане участието на местните общности и процеси на ЕО.

До този момент в организацията членуват 10 души, които работят като доброволци и имат опит в реализирането на проекти. Организацията разчита и на 80 доброволци, от които 50 на брой са младежи. Младежки структури на „АлДоРа“ са – Младежка гражданска академия, Младежка вокално-театрална формация и Младежка банка. През годините организацията има няколко реализирани проекти, финансирани от Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“, Фондация „С.Е.Г.А“, Фондация „Работилница за граждански инициативи“ и др. Целеви групи: Млади хора и деца /вкл. от отдалечени райони от областния център/; Доброволци и организациите, търсещи доброволци;

Членство в национални организации: „New Link - доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни“, "Национална мрежа за децата".

Ротаракт Шумен съществува от 18.11.2001 година. Този клуб е част от Световна мрежа от клубове – младежка програма, създадена и спонсорирана от Ротари, насочена към мъже и жени на възраст между 18 и 30 години. Има няколко основни насоки на дейност в програмата на Ротаракт – професионално развитие, развиване на ръководни умения, развиване на международна дейност. В момента в клубът членуват 5 души, като планът е да се намерят още хора тази година.

Интеракт е клуб, създаден през 2009 година. В него членуват 28 младежи от различни училища в града. Интеракт дава възможност за създаване на нови приятелства и запознанства с различни хора от цял свят. Програмата на Интеракт е насочена към младежи от 15 до 18 години.

Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони

Целевата група бива основен приоритет на усилия от страна на ангажираните с младежките политики в региона институции и организации. Основни информационни, здравно-образователни и социално-познавателни услуги спрямо млади хора от малките населени места в община Шумен се предоставят от община Шумен – младежки медиатор: „Активиране на неактивните групи младежи от 15 до 29 години” по Програма на Министерство на труда и социалната политика, от Център за кариерно ориентирана – над 250 младежа, от Младежки информационно-консултантски център – над 150 млади хора, от Семейно-консултативен център – обхват над 150 младежа и др. Базисните предоставяни услуги са: консултации, информация, обучения и др. в областта на професионалната реализация, кариерното ориентиране, образованието, здравословния начин на живот и др., спрямо текущи потребности.

Развитие на межкултурния и международния диалог

Като част от общата младежка политика в региона, дейности по програма „Младежта в действие“ и като част от различни проекти на младежки организации, на територията на община Шумен са проведени 10 обучения, които са обхванали 93 млади хора, желаещи да станат доброволци в различни организации и институции в страната. Паралелно с това са организирани текущи обучения за млади доброволци, свързани с извършвани от младежи доброволчески дейности с цел по-високо качество и ефективност. Организирана е информационна кампания за ползите от доброволството.

Ролята на младите в превенцията на престъпността

На територията на Община Шумен действа Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни лица. Тази комисия работи по следните направления:

1. Информационни кампании

В партньорство с институциите КСУДС, РУМВР и ОЗЦ по Националната програма „Работата на полицията с училищата” се включи в изпълнението на ангажиментите за конкретна работа в учебните заведения на територията на град Шумен. По предварителни заявки на педагогическите съветници от училищата бяха проведени лекции и интерактивни беседи в часовете на класа с учениците по следните теми: „Деца в конфликт със закона”, „Трафик на хора”, „Безопасност на движението”, „Престъпление и наказание”, „Безопасен интернет”, „Агресия - причини, последствия и модели на справяне”, „Насилието в училище”, „Наркотици”, „Симулативен съдебен процес”.

През 2015 година МКБППМН организира и проведе конкурси под надслов „Най-добър приятел“ за учениците от 1 до 4 клас и „Най-достойна постъпка“ за ученици от 5 до

8 клас в VI ОУ „Е. Марковски“. Бяха наградени общо 18 ученици, като призьорите бяха излъчени от съучениците си, подпомогнати от класните ръководители. Конкурсите са традиционни и се провеждат за трета поредна година в различни училища. Целта им е да стимулират позитивните взаимоотношения, отношенията на сътрудничество, съпричастност, толерантност, добронамереност и взаимопомощ между децата.

Във връзка с дейности по Националната програма за предотвратяването и противодействието на трафика на хора, се изнесоха беседи в учебните заведения с ученици от 8 - 10 клас в часовете на класа на тема: „Трафик на хора“. Раздадени бяха и информационни материали по превенция на трафика на деца с цел предотвратяване на сексуална и трудова експлоатация.

2. Срещи с полицейски инспектори

През 2015 г. проведена среща с полицейски инспектори от Сектор „Охрана на обществения ред в ж.п. транспорт“ към зонално жандармерийско управление - гр. Варна. На срещата се набелязаха мерки за съвместна работа. Не са констатирани противообществени прояви и престъпления по ж.п. транспорта, извършени от малолетни и непълнолетни лица на територията на община Шумен.

Доброто взаимодействие с инспекторите от Детска педагогическа стая при РУП – Шумен подпомага дейността на обществените възпитатели в осъществяването на възпитателния надзор. Постоянно се поддържат контакти и се обменя информация за децата, настанени във ВУИ и СПИ, изготвят се съвместни становища за предстояща ваканция на децата. Инспекторите от Детска педагогическа стая при РУП – Шумен се включват активно в превантивната работа на МКБППМН. Обменят се справки и информации по текущи проблеми. Служителите при РУ „Полиция“ – гр. Шумен – районни инспектори се отнасят много отговорно и професионално при спазване процедурата по разглеждане на възпитателно дело за принудително довеждане на деца и родители по чл.19 от ЗБППМН.

3. Кампания за разпространение на наркотични вещества

Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН)

Таблица за дейностите по Националната стратегия за борба с наркотиците

(2014 – 2018 г.)

Обуч	Програм	Програм	Брой	Издаван	Брой	Брой	Прове	Брой
------	---------	---------	------	---------	------	------	-------	------

ения на специ алист и и добр овол ци по преве нция на нарко мани ите (брой , теми, брой обхва нати лица)	и и проекти за превенц ията на рисково то поведен ие за употреб а на наркоти ци (брой, теми, брой обхвана ти лица)	и за работа със семеист ва в риск и рискови групи деца (брой програм и и проекти; теми; брой обхвана ти лица)	консул тирани деца и родите ли във връзка с употре бата на наркот ици)	е и разпрост ранение на информа ционни материа ли (вид, теми и тираж)	информа ционни кампани и и програм и по превенц ия на наркома ниите	лица, обхва нати в инфо рмац ионни те кампа нии и прева нтивн ите прогр ами	ждане на проучв ания за наглас ите за употре ба на наркот ични вещест ва (теми и брой)	лица, обхван ати в проучв анията
1	3	5	80	500	5	800	-	-

Във връзка с превантивната работа с родителите, съвместно с ОЗЦ при община Шумен МКБППМН издаде и разпространи „Книжка за родители”. В нея се съдържат информационни материали за тютюнопушене, наркотици, симптоми и признаци при употребата на психоактивни вещества, агресия, секс и рисково поведение. Книжките бяха разпространени при изнасяне лекции с родителите в училищата от Общински здравен център и от обществените възпитатели към МКБППМН.

Децата, употребили наркотично вещество, както и техните родители са консултирани с клиничен психолог в КК на МКБППМН.

Във връзка с отбелязването на 14 февруари - Световен ден на влюбените, Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и Общински здравен център проведе конкурс за ЕСЕ на тема: „Наркотици, трафик на хора....., а къде остана любовта помежду ни?”. В конкурса взеха участие ученици от 8 до 11 клас от училищата на територията на община Шумен. На отличените ученици, участници в конкурса бяха раздадени награди, осигурени от МКБППМН.

МКБППМН изготви информационно образователна програма за работа с деца в риск през месец юли. В програмата бяха включени деца под възпитателен надзор на обществен възпитател, както и деца с възпитателни дела и рисково поведение. За повишаване здравната култура по превенция за употребата на психоактивни вещества бяха реализирани три модула тренинги на тема: „Дизайнерските дроги”, „Предизвикателствата в днешно време – тютюнопушене и алкохол” в ОЗЦ /Общински съвет по наркотични вещества/.

През месец юли се проведе обучителна сесия „Живот и риск”, поставяща акцент върху пагубното въздействие на наркотиците и връзката им с кариерата, образованието, семейството и живота ни като цяло. Сесията бе проведена между Център за кариерно ориентиране - Шумен, специалисти от Общински здравен център - Шумен и представители от МКБППМН.

4. Пътно - транспортни произшествия с участие на млади хора

В МКБППМН през 2015 г. са постъпили 3 наказателни постановления от ОД на МВР гр. Шумен, сектор „Пътна полиция” и 1 наказателно постановление от ОД на МВР гр. Шумен, РУ-Нови пазар. Получените постановления са за управление на ППС без правоспособност - 2, водач на мотоциклет не използва защитна каска - 1, управлява мотоциклет по площи определени за движение на пешеходци, придвижва ППС с износени гуми -1. При всички наказателни постановления, глобата са заменя с обществено порицание. В МКБППМН са проведени профилактични беседи с всички непълнолетни правонарушители.

5. Рисково и девиантно поведение

През 2015 г. в МКБППМН са образувани и разгледани 57 възпитателни дела спрямо 63 малолетни и непълнолетни с рисково и девиантно поведение.

През 2015 г. функционират три училищни кабинета за ранна превенция /III ОУ, VI ОУ и ПГСАГ/.

Работата в училищните кабинети за ранна превенция цели да подпомогне общуването и взаимодействието между ученици, учители и родители чрез консултиране, информиране, провеждане на информационни семинари и социално психологически тренинги, предоставяне на брошури, дигитални, видеопрезентационни материали. За индивидуална психологична работа са обхванати общо 14 ученици, с които са провеждани регулярни срещи. Проведени са общо 120 консултации, разпределени както следва: деца - 75 консултации, родители - 21 консултации и учители - 24 консултации. Проведени са 45 информационни семинара с класове, касаещи значими социални рискове и проблеми. Най-широко застъпени теми са: „Агресия и насилие”, „Противообществени прояви и

последствията от тях”, „Решаване на конфликти и работа в екип”, „Толерантност”, „ Как да се справяме с негативните емоции”.

II. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНА

Приоритет.1. Насърчаване на икономическата активност, кариерното развитие на младите хора и ограничаване на младежката безработица.

Специфична цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Шумен.

Приоритет 2. Подобряване достъпа на информация и качествени услуги на младите хора

Специфична цел 1: Улесняване на достъпа до качествени услуги за пълноценното лично и обществено развитие на младите хора в съответствие с интересите и целите им.

Приоритет 3. Насърчаване здравословен начин на живот.

Специфична цел 1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.

Специфична цел 2: Осигуряване на възможности за здравословен начин на живот и превенция на негативни социални явления.

Приоритет 4. Превенция на социалното изключване на млади хора.

Специфична цел: Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение.

Приоритет 5. Развитие на младежкото доброволчество.

Специфична цел: Популяризиране на доброволството.

Приоритет 6. Повишаване на гражданската активност, подпомагане развитието на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Специфична цел: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Специфична цел: Формиране на гражданското самосъзнание и насърчаване на участие в обществения живот.

Специфична цел: Развитие на неформалното образование за пълноценно използване на свободното време на младите хора, за придобиване на полезни знания и умения.

Приоритет 7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.

Специфична цел: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места.

Приоритет 8. Развитие на междукултурния и международен диалог.

Специфична цел: Популяризиране на човешките права и европейските институции.

Приоритет 9. Повишаване на ролята на младите в превенцията на престъпността.

Специфична цел: Формиране на информационна политика, насочена към младите хора.

III. ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Община Шумен работи в посока развитие на младите хора. Подкрепя изцяло своите младежки организации и организации, работещи в сферата на младежките дейности и подкрепя реализацията на техните идеи, под формата на Младежки общински календар. В настоящия план са поместени всички идеи и инициативи по предложение на младите хора.

Приоритет 1. Насърчаване на икономическата активност, кариерното развитие на младите хора и ограничаване на младежката безработица.

Специфична цел 1: Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в Община Шумен.

- Д 1: Използване на програма „Еразъм +“ за кариерно развитие на младите хора;
- Д 2: Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги - свободен достъп на младите хора от Община Шумен до Общински младежки дом, където могат да се информират за неща, засягащи личностното и професионално развитие.
- Д 3: Публикуване на сайта на Община Шумен на информация за национални и европейски програми, даващи възможност за обучение, стажуване и мобилност на младите хора;

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
Месец Януари	Стартиране на младежка програма за умения: Подпрограма „Аз искам” Подготовка по програма „Аз уча”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месеци Февруари - Август	Работа по подпрограма „Аз	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”

	уча”		
Месец Март	„Как да генерираме успешни бизнес идеи“	Екип 21 / Crew 21	Екип 21 / Crew 21
Месеци Февруари, Май, Ноември	Семинар с усял предприемач	Екип 21 / Crew 21	Екип 21 / Crew 21
Месец Април	„Как да презентираме успешно идеите си пред инвеститори“	Екип 21 / Crew 21	Екип 21 / Crew 21
Месец Юни	Семинар на тема „Информационни технологии и видео връзка с успели българи от Силиконовата долина	Екип 21 / Crew 21	Екип 21 / Crew 21
Месец Септември	Стартиране на младежка програма за умения: Подпрограма „Аз искам” Подготовка по програма „Аз уча” Демо ден – млади предприемачи презентират идеите си пред инвеститори	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Екип 21/ Crew 21	СНЦ Скаутски клуб Мадарски конник” Екип 21/ Crew 21
Месеци Октомври - Декември	Работа по подпрограма „Аз уча”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”

	Предприемачески конкурс за решаването на реален бизнес казус Лекция и уърк шоп на тема: „Социално предприемачество“	Екип 21/ Crew 21	Екип 21/ Crew 21
--	--	------------------	------------------

Приоритет 2. Подобряване достъпа на информация и качествени услуги на младите хора

Специфична цел 1: Улесняване на достъпа до качествени услуги за пълноценното лично и обществено развитие на младите хора в съответствие с интересите и целите им.

- *Публично подпомагане и предлагане на достъпа до систематизирана информация, която да е достъпна и да отговаря на потребностите на младите хора.*
- *Организиране на национални и регионални информационни кампании за младите хора*

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
Месец Януари	Стартиране на младежка информационна кампания за приюта на бездомни животни в град Шумен	СНЦ „АлДоРа“	СНЦ „АлДоРа“
Месец Март	Информационни консултации и презентации за кандидатстване в чужбина на младите хора Информационна лекция за актуален	СНЦ „АлДоРа“ Интеракт клуб	СНЦ „АлДоРа“ Интеракт клуб

	проблем в обществото /тема, интересна и важна за младежите/	Шумен	Шумен
Април и септември	Организиране на информационна кампания за кандидатстване на проекти по програмата за финансиране на младежки дейности „Стратегия за развитие на младите хора”	Общински бюджет, приложение „Младежки дейности и спорт“	Община Шумен;
17 май - Международен ден на спорта	Организиране на спортен ден- различни спортни занимания и привличане на млади хора от общината	Общински бюджет	Община Шумен, УСШ „Хан Крум”
Месец Юни	Летен лагер – информационен семинар на Градски ученически парламент	Общински младежки дом	Общински младежки дом
Месец Декември	Среща „Шумен в сърцето” – информационна неформална среща на ученици и студенти, които учат в страната и	СНЦ „АлДоРа”	СНЦ „АлДоРа”

	чужбина		
--	---------	--	--

Приоритет 3. Насърчаване здравословен начин на живот.

Специфична цел 1: Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.

Специфична цел 2: Осигуряване на възможности за здравословен начин на живот и превенция на негативни социални явления.

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
Месец Януари	Оцеляване в планината: Подготовка на екипировка, работа с компас и карти, поход до Шуменско плато през пътеката на дивите кози	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Февруари	Организиране на общински ученически игри Дни на предизвикателството Еко-конкурс и еко-фиеста с участието на формации на Общински младежки дом - Шумен Поход в зимни условия – скални ниши „Хан Крумови порти”, „Елдъз табия” 22 февруари – Световен ден на	Община Шумен УСШ „Хан Крум” Общински младежки дом Община Шумен, СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	Община Шумен и УСШ „Хан Крум” УСШ „Хан Крум” Градски ученически парламент СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”

	скаутството		
Месец Март	Подготвяне на терен за засаждане на зеленчуци – „Дворни красоти”, опознаване на растителния свят и изработване на оранжерия	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Април	Организиране на велосъстезание – в два етапа – начинаещи и напреднали на територията на Област Шумен Открит републикански турнир по спортни танци за Купа „Шумен” Спортен турнир по сепак такроу/джитбол „Да уловим сянката на времето” – изработване на слънчев и пясъчен часовник, „Ким” по пътеките на Шуменска област	Ротари клуб Шумен - Ротаракт Шумен Общински младежки дом – Шумен Интеракт клуб Шумен Община Шумен, СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	Ротари клуб Шумен - Ротаракт Шумен Общински младежки дом – Шумен Интеракт клуб – Шумен СНЦ „Мадарски конник”

Месец Май	<p>Мажоретен фестивал „Мадарски конник”</p> <p>„Мама, тати и аз” – да спортуваме заедно</p> <p>6 май – 105 години Скаутство в България</p>	<p>Община Шумен</p> <p>Община Шумен</p> <p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>Община Шумен</p> <p>СНЦ „Мадарски конник”</p>
Месец Юни	<p>Поход „По стъпките на Ботев”</p> <p>Скално катерене</p> <p>„Макаронени чудеса” – готварство</p> <p>„Следотърсачите” – поход из Шуменско плато</p>	<p>Община Шумен</p> <p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>
Месец Юли	<p>Проникване в пещера „Бисерна” – скално катерене</p> <p>„Щура лаборатория” – как природата, биологията и химията си взаимодействат</p>	<p>Община Шумен</p> <p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>
Месец Август	<p>„Направи си бивак”</p> <p>Действия при бедствия и аварии</p> <p>„Пътят на светулките” – нощен поход</p> <p>„По следите на голямата мечка” –</p>	<p>Община Шумен</p> <p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>

	звездна приказка		
Месец Септември	Изграждане на стрийт фитнес площадка – набиране на средства за спортна площадка, позиционирана на място различно от центъра на града „Великите готвачи” – I и II част „Колелото на късмета” – развлекателна скаутска игра и Лагер за насърчаване здравословния начин на живот	Ротари клуб Шумен - Ротаракт Шумен Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	Ротари клуб Шумен - Ротаракт Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Октомври	Дни на предизвикателството Лекоатлетически крос „Златна есен” „Горски лабиринт” – поход, действия при бедствия и аварии Законът на джунглата Скаутска работилница Лагер за получаване на долекарска	УСШ „Хан Крум” Община Шумен, УСШ „Хан Крум” СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	УСШ „Хан Крум” Община Шумен, УСШ „Хан Крум” СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”

	помощ		
Месец Ноември	1 ноември – Ден на народните будители – опознавателна скаутска игра, макети на природни забележителности и сгради, „Едно, две, три възел завържи” Лагер за получаване на знания за изграждането на човешкото тяло и неговите възможности	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Декември	Организиране на общински ученически игри „Веселите снежковци” – скаутски дейности	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	Община Шумен и УСШ „Хан Крум” СНЦ Скаутски клуб Мадарски конник”

Приоритет 4. Превенция на социалното изключване на млади хора.

Специфична цел: Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение.

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
март и юни	Инициативи с деца от институции; работилници и изнасяне на театрална постановка с цел соц. приобщаване на младежите	Община Шумен,	Община Шумен, организации

октомври	Инициатива за възрастова толерантност между поколенията; изложба с фотоси и изработване на продукт за разпространение в Домове за възрастни хора	Община Шумен	Община Шумен, организации
----------	--	--------------	---------------------------

Приоритет 5. Развитие на младежкото доброволчество.

Специфична цел: Популяризиране на доброволството

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
целогодишно	Организиране и провеждане на информационни срещи за младите хора от общината за възможности за развитите, обучение, стаж, квалификации и др.	Община Шумен	Община Шумен
целогодишно	Провеждане на обучение на млади хора от общината по теми: доброволчество, лидерство, мотивация и др. от професионален учител с издаване на сертификати	Община Шумен	Община Шумен
Месец Януари	Почистване и освежаване на терена около	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”

	скаутския офис, както и самия офис Годишна среща на екипа за доброволчески дейности – изготвяне на план и стратегия 2016		
Месец Февруари	Разчистване на пътя от телевизионната кула до Международния скаутски център – Шумен от клони и паднали дървета	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Март	„Почувствай природата” – изучаване на местните растителни и животински видове, както и тяхното картотекиране	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Април	„На лов за боклуци” – пролетно почистване на Международния скаутски център и Парк „Къшкочеве” „Street art” – създаване на графити в района на приюта за бездомни животни	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” СНЦ АлДоРа”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” СНЦ „АлДоРа”
Месец Май	„Помогни ми и ме	СНЦ Скаутски клуб	СНЦ Скаутски клуб

	<p>научи да се справям сам”</p> <p>Великденски базар</p>	<p>„Мадарски конник”</p> <p>Интеракт клуб Шумен</p>	<p>„Мадарски конник”</p> <p>Интеракт клуб Шумен</p>
Месец Юни	<p>„Осинови животно”</p> <p>„Предай нататък – направи добро”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>
Месец Август	<p>„Чуй гласът на младите” – стена с желаниа на младите</p> <p>12 август – Ден на предизвикателството</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>
Месец Октомври	<p>Ден на усмивката – раздаване на усмихнати личица</p>	<p>Интеракт клуб Шумен</p>	<p>Интеракт клуб Шумен</p>
Месец Ноември	<p>Доброволци фоторепортери – в помощ на шуменските медии</p> <p>„Сладки от сърце” – един сладък жест</p> <p>„Дарете час” – уроци по френски, английски и испански</p> <p>„Подари усмивка”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p>
Месец Декември	<p>5 декември – Ден на доброволчеството</p> <p>Коледен базар</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p> <p>Интеракт клуб Шумен</p>	<p>СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”</p> <p>Интеракт клуб Шумен</p>

Приоритет 6. Повишаване на гражданската активност, подпомагане развитието на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Специфична цел: Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора;

Специфична цел: Развитие на неформалното образование за пълноценно използване на свободното време на младите хора, за придобиване на полезни знания и умения;

Дата	Инициатива	Бюджет	Организатор
целогодишно	Направа на хранилки за птици, солища за диви животни, Еко патрули, Работа по програма „Конференция на животните”, „На лов за боклуци” и „Дневник на билките”, „Хвани въглеродния диоксид”, засаждане на дръвчета Провеждане на арт фестивали, концерти организирани от млади хора- изява на различни таланти и показване на различни умения	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Община Шумен, Общински младежки дом	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Община Шумен, Общински младежки дом
Месец Януари	„Класическа поезия и съвременно музикално изкуство” – пресечната им точка	СНЦ „АлДоРа”	СНЦ „АлДоРа”
Месец Май	Турнир по дебати	Интеракт клуб	Интеракт клуб

		Шумен	Шумен
Месец Юни	„Слънчев ден” - премиера на ВТФ „АлДоРа”	СНЦ „АлДоРа”	СНЦ „АлДоРа”
Месец Август	Концерт с участието на изпълнители, популярни сред младите хора на Шумен	Ротари клуб Шумен – Ротаракт Шумен	Ротари клуб Шумен – Ротаракт Шумен
Месец Септември	„Търсене на съкровища” – отборна игра, в която участниците показват логическо мислене и знания за историята на Шумен „Шеметен Шумен” – отборна игра Quiz night – интелектуална игра за състезатели с бърз ум и логическо мислене „Шумен старт” – младежка седмица	Ротари клуб Шумен – Ротаракт Шумен Интеракт клуб Шумен Община Шумен, Общински младежки дом	Ротари клуб Шумен – Ротаракт Шумен Интеракт клуб Шумен Градски ученически парламент

Специфична цел: Формиране на гражданското самосъзнание и насърчаване на участие в обществения живот;

целогодишно	Отбелязване с инициативи на различни Световни дни с обществено и социално значение	Община Шумен	Община Шумен
-------------	--	--------------	--------------

Месец Януари	„Асансьор към успеха” – участие в в семинар	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Екип 21 / Crew 21	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Екип 21 / Crew 21
Месец Февруари	„Младежки политики” – 3 - дневен семинар	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Март	„Структурен диалог, ползи от дейността на НПО, гражданска активност	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Април	Организиране на Местна младежка академия за гражданска активност и неформално образование „Работа в екип” - обучение	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” СНЦ „АлДоРа”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” НМФ СНЦ „АлДоРА”
Месец Май	Организиране на среща с представители на институциите – кмет, ресорен зам.- кмет, общински съветници, относно – „Младежки политики на местно ниво и подкрепа на сектора” „Разработване на проекти” - тренинг	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” СНЦ „АлДоРа”	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” СНЦ „АлДоРа”

Месец Юни	Обучение на лидери за вълчета – I ниво Изпращане на скаути в Швеция	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Юли	Посещение на Европейска скаутска фондация /Шведска скаутска организация/ Обучения на лидери вълчета – II ниво	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник”
Месец Август	Обучение по „Разработване на проекти и възможности за финансиране на младежки идеи и инициативи”	Община Шумен	Община Шумен НМФ
Месец Септември	Конференция „Синхронизиране на разбиранията и визията за развитие на сектора на местно ниво от страна на администрацията и младежите”	Община Шумен	Община Шумен НМФ
Месец Октомври	„Неформалното учене” - обучение	Община Шумен	Община Шумен НМФ
Месец Ноември	Младежки консултативен съвет – дейности и обучение	Община Шумен	Община Шумен НМФ

Месец Декември			
----------------	--	--	--

Приоритет.7 Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.

Специфична цел: Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места.

- Д 1: Използване на програма „Еразъм + “за кариерно развитие на младите хора;
- Д 2: Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги;
- Д 3: Публикуване на сайта на Община Шумен на информацията за национални и европейски програми, даващи възможност за обучение, стажуване и мобилност на младите хора;

целогодишно	Организиране и провеждане на информационни срещи за младите хора от общината в малките населени места, относно възможности за развитието, обучение, стаж, квалификации и др.	Община Шумен	Община Шумен
Месеци Януари - Декември	Организиране на лагери – „Зимни тайни” – хижа Плевен; „Търсачи на желания”; „Капсула на времето”; Регионален лагер – скаути; Регионален лагер – скаути „Мисия приключения”; Лагер за повишаване	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Лични вноски	Община Шумен СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник” Лични вноски

	креативността на младежи „Воден свят”; Лагер „Опознаване на Европа” – националности – България, Франция, Швеция, Белгия, Испания, Литва; Лагер „Оцеляване”; Лагер „Нощ под звездите”; Международно джабморе „Jota-joti”		
--	---	--	--

Приоритет 8. Развитие на междукултурния и международен диалог.

Специфична цел: Популяризиране на човешките права и европейските институции;

- Д 1: Информационни кампании съвместно с ЕИЦ – Европа Директно;
- Д 2: Техническа подкрепа от Община Шумен при разработване на проекти по Програма „Еразъм+“ за младежки обмени или партньорства с младежи и младежки организации.

Целогодишно	Европейска доброволческа служба – Работа по дейности, обвързани със спецификата на програмата – Литва, Франция и Испания	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник“	Еразъм +, КД1, Civic service, EVS
Месеци Януари - Февруари	„Малка свободна библиотека“ – стартиране на проект – изработване на печат,	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник“	Община Шумен, СНЦ „Мадарски конник“

	фондонабиране, брандиране на книги, популяризиране на идеята в социалните мрежи		
Месец Март-Май	„Ще ти помогна“ – програма „Подай ръка“ – програма „Отворени сърца“ – програма	СНЦ Скаутски клуб „Мадарски конник“	Община Шумен, СНЦ „Мадарски конник“
Месец Ноември	„Step up“ – тренинг по повод Ден на толерантността	СНЦ „АлДоРа“	СНЦ „АлДоРа“

Приоритет 9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността.

Специфична цел: Формиране на информационна политика, насочена към младите хора;

- Д 1: Провеждане на информационна кампания за насърчаване активното участие на младите хора в превантивни програми и кампании.

Целогодишно	Изготвяне на информационни материали по превенция на наркоманиите и разпространението им Издаване и разпространение на информационни материали за предотвратяване и противодействие на	МКБППМН	МКБППМН
-------------	--	---------	---------

	трафик на хора Информационни материали и за превенция на противообществени прояви и престъпления, свързани с ЖП транспорта „Безопасен интернет“ – брошура Семинари с групи и класове, тренинги и беседи с учители в Консултативните кабинети		
--	--	--	--

Заложените инициативи, кампании, проекти и дейности за 2016 г. са разработени от Община Шумен – Дирекция КПО, Дирекция СПЗ, Общински здравен център, Бюро по труд - Шумен съвместно с Младежки организации, неформални групи, Градски ученически парламент и Младежки консултативен съвет работещи на територията й.. Разработването на Общинския младежки план заедно с младежките организации и техни представители, допринася за повишаване на институционалната комуникация между партньорите, постигайки целите на Структурния диалог. Финансирането на дейностите, заложи в плана се осигурява от Общински бюджет, Функция 27-14 „Младежки дейности и спорт“, Национална програма за младежта, Европейски програми, частни дарителски фондове и собствени бюджети. Предвиждаме през 2016 година да създадем Младежки градски форум, който да излъчи представители на Младежки консултативен съвет.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ:

Важно за ефективното изпълнение на плана е правилното му структуриране, координацията, комуникация и оперативното взаимодействие между:

- Министерство на образованието и науката;

- Министерство на младежта и спорта;
- Общинска администрация – град Шумен;
- ПК по младежки дейности и спорт;
- Дирекция „Бюро по труда”- град Шумен;
- Училища;
- Младежки Консултативен съвет;
- Младежки градски форум;
- Народни читалища;
- Неправителствени организации;
- Неформални групи.
- Младежки работници.
- Международни партньори.

Организацията и координацията на дейностите от плана се осъществява от:

- Общинска администрация, чрез отдел ОНМД, старши експерт МДСТ;
- Младежки консултативен съвет – град Шумен;

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЯ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Предвиждаме плана да бъде оценяван текущо, периодично чрез постигане на количествени и качествени индикатори. Текущата оценка да бъде на тримесечие, а на шест месеца да е периодична оценката.

Количествени индикатори:

- Брой изпълнени дейности от Младежкия календар за 2015 г.;
- Брой млади хора, включени в дейностите;
- Брой регионални инициативи;
- Брой национални инициативи;
- Брой международни инициативи;
- Брой млади хора в риск участвали в дейности;
- Брой млади хора в неравностойно положение участвали в дейности;
- Брой проведени обучения за младежки работници;

Качествени индикатори:

- Постигане на целите по приоритетите, заложи в Общински младежки план за 2016 г.;
- Повишен брой на успешно достигнати млади хора;
- Повишен брой на успешно достигнати млади хора в риск;
- Повишен брой на успешно достигнати млади хора в неравностойно положение;
- Подобряване на връзките с бизнес общността в съответствие с Приоритет №1;
- Равенство между половете и етническа принадлежност;
- Социална и гражданска активност;
- Популяризиране и повишаване на качеството на предлаганите дейности, свързани с младежкото доброволчество, Европейска доброволческа служба и Национална програма за младежта;
- Повишаване на здравния статус на младите хора;
- Квалификация, преквалификация и кариерно развитие на младите хора;
- Участие на млади хора във вземането на решения;

Крайната оценка на плана ще бъде извършена с изготвяне на отчет за 2016 г. по изпълнение на Националната стратегия за младежта /2010-2020/.

Актуализацията на плана ще се осъществява:

- при необходимост, след съгласуване с Консултативен съвет, неправителствени и младежки организации;
- след решение на Общински съвет - Шумен за приемане на актуализацията.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Дейностите за реализация на плана ще се популяризират чрез:

- сайта на Община Шумен и Общинско предприятие по туризъм „Мадарски конник“;
- национални и местните електронни и печатни медии;
- социални медии;
- Общински медиен център.